

Projektu līdzfinansē
Eiropas Savienība

REKOMENDĀCIJAS

JĒKABPILS PILSĒTAS UN AKNĪSTES PILSĒTAS AR LAUKU TERITORIJU INDUSTRIĀLĀS TERITORIJAS UN TO ATTĪSTĪBAS IESPĒJAS

- Projekts:** „Pilsētu – lauku sadarbība kā reģionālās attīstības katalizators”, komponente Nr. 2 „Lielas industriālās teritorijas”
- Programma:** Baltijas jūras reģiona INTERREG III B
Kaimiņattiecību programma
- Pasūtītājs:** Zemgales plānošanas reģions
Pasta iela 37
Jelgava LV-3001
- Izpildītājs:** SIA “Konsultanti”
Brīvības gatve 320-59
Rīga LV-1006

2007. gada septembris

1. Rekomendācijas turpmākai rīcībai industriālo teritoriju attīstībai pašvaldībā (JĒKABPILS)

Ņemot vērā Jēkabpils uzņēmējdarbības vides un identificēto teritoriju analīzi, kā svarīgākās **priekšrocības** un attīstības virzienus do to teritoriju attīstībai var minēt:

- 1) Izdevīga atrašanās vieta tiešā galveno transporta (autoceļi un dzelzceļš) koridoru tuvumā un to izmantošanas iespējas (loģistikas pakalpojumu sniegšana un citu ar to saistīto pakalpojumu sniegšana);
- 2) Kokapstrādes uzņēmumu koncentrācija un liels skaits, Kokapstrādes uzņēmējdarbības parka izveides un darbības pieredze – daļēji dabiska *klastera* veidošanās, kuram ir potenciāls attīstīties;
- 3) Izdevīga atrašanās vieta un iniciatīvas loģistikas pakalpojumu attīstībā veido labu pamatu loģistikas pakalpojumu un ar to saistīto nozaru (*klastera*) attīstībai;
- 4) Plānotie Jēkabpils apvedceļa un maģistrāles Rīga – Maskava posma izbūve dod pamatu ceļu būves un uzturēšanas nozares attīstībai (ceļu būvniecība, uzturēšana un operatīvā celtniecība, servisa pakalpojumi automašīnām u.c. pakalpojumi, tai skaitā degvielas uzpildes stacijas uz apvedceļa);
- 5) Dzelzceļa un autotransporta maģistrāļu tiešais tuvums dod iespēju attīstīt multimodālos terminālus (vairāku transporta veidu kombinēto transportu), tā atslodot esošās autotransporta maģistrāles un atvieglojot robežšķērsošanas procedūras;
- 6) Ņemot vērā, ka dzelzceļa maģistrāļu tuvumā ir izvietoti arī telekomunikāciju kanāli, šajās teritorijās izdevīgi attīstīt tās nozares, kurām nepieciešama piekļuve šādām komunikācijām;
- 7) Tiešais tuvums automaģistrālēm dod iespēju attīstīt arī tūrisma pakalpojumu uzņēmumus.

Attīstot Jēkabpils lielāko un nozīmīgāko rūpniecisko teritoriju, pašvaldības rīcībā ir vairāki **līdzekļi** un veidi kā rīkoties:

- Pašvaldība var pārdot noteiktās teritorijas, izvirzot tikai minimālas prasības to izmantošanā, kas noteiktas pilsētas teritorijas plānojumā un attiecīgajos likumdošanas aktos;
- Pašvaldība var veikt teritorijas uzlabošanas darbus, izstrādāt detālplānojumus, uzlabot infrastruktūru, tā ceļot zemes vērtību un piesaistot lielāku potenciālo investoru interesi;

- Pašvaldība var izvirzīt papildus nosacījumus potenciālajam investoram vai dot priekšrocību kādai konkrētai nozarei, darba vietu skaitam, ražošanai vai pakalpojumiem;
- Pašvaldība var meklēt operatoru, kura rīcībā tiek nodotas lielākas platības vai vairākas potenciālas attīstības teritorijas ar mērķi uzdot tam piesaistīt potenciāli vislabākos uzņēmumus dotajai teritorijai;
- Pašvaldība vai tās pārraudzībā esošās institūcijas var būt aktīvas teritoriju attīstītājas, veidojot kopīgus projektus ar komercsabiedrībām un biedrībām, dotajās teritorijās realizējot dažādus projektus (piemēram, tehnoloģisko parku izveide, inkubatoru izveide, klasteru veidošana, utt.).

Savukārt, lai **veiksmīgāk** īstenotu pašvaldības izvēlētās rīcības:

- Jāveic kompleksa visas industriālās teritorijas inventarizācija, izstrādājot visas teritorijas detaļplānojumu, sadarbojoties ar īpašniekiem. Tikai tā var nodrošināt efektīvu teritorijas attīstību;
- Tāpat pilsētas teritorijas plānojumā minēts, ka nepieciešama arī esošās apbūves izvērtēšana industriālajās teritorijās;
- Ja pašvaldība pieņem lēmumu neiesaistīties konkrēto zemes gabalu attīstībā (piemēram, piedaloties ar finansējumu teritoriju sagatavošanā, infrastruktūras izbūvē vai uzlabošanā, ES finansēto projektu iestrādē un īstenošanā utt.), tad svarīgākā pašvaldības rīcība saistīta ar informācijas izplatīšanu ar mērķi piesaistīt visperspektīvāko investoru, ņemot vērā pašvaldībai svarīgus nosacījumus, tādus kā: kvalificētu darba vietu skaita radīšana; produkcijas ar augstu pievienoto vērtību ražošana; iespējamā sadarbība ar esošajiem uzņēmumiem, tā potenciāli atbalstot un paplašinot klastera veidošanas iespējas, u.c.;
- Lai celtu minēto teritoriju vērtību un konkurētspēju ar citu pašvaldību un privāto īpašnieku piedāvājumiem, pašvaldība var veikt teritorijas uzlabojumus. Uzlabojumi varētu būt saistīti ar teritoriju sakārtošanu, pievadinfrastruktūras izbūvi un / vai rekonstrukciju;
- Pašvaldība var piedāvāt arī savu līdzdalību darbaspēka piesaistē, pakalpojumu vai produkcijas mārketingā;
- Ņemot vērā specifisko piedāvājumu Zilānu ielā 93, Jēkabpils Kokapstrādes Uzņēmējdarbības parka teritorijā lietderīgi būtu apvienot vairākus zemes gabalus un piedāvāt objektu privātajam investoram ar nosacījumu nodrošināt operatora funkcijas un tālāko uzņēmējdarbības parka attīstību. Lai veiksmīgi tiktu realizēts dotais projekts, nepieciešams: izstrādāt parka tālākas attīstības koncepciju, piesaistīt juristus attiecīgo dokumentu izstrādei. Šāda projekta realizācijai varētu tikt piešķirts finansējums no ES strukturālajiem fondiem. Jēkabpils attīstības programmā minēts, ka šajā jomā vēl ir jāiegulda daudz līdzekļu, lai varētu ieinteresēt investorus investēt Jēkabpilī. Īstenojot šo

projektu, ir paredzēts turpināt projekta II kārtu, piesaistot investīcijas no dažādiem fondiem, blakus esošajā parka teritorijā veicot teritorijas labiekārtošanu un piemērošanu uzņēmējdarbībai, Jēkabpils Kokapstrādes uzņēmējdarbības parku papildinot ar citām saistītām nozarēm, kas ļautu tām savstarpēji sadarboties un attīstīties.¹

Pašvaldība var veicināt ES finansējuma piesaisti industriālās teritorijas attīstībai².

2. Rekomendācijas turpmākai rīcībai industriālās teritorijas attīstībai pašvaldībā (AKNĪSTE)

Dotā projekta ietvaros vienīgā Aknīstes pilsētas izvirzītā industriālā teritorija ir privātā īpašumā esoša teritorija, kuru vislietderīgāk būtu izmantot, izveidojot atpūtas un tūrisma centru. Svarīgākais pašvaldības **uzdevums** šajā kontekstā ir veicināt pilsētas atpazīstamību, atbalstīt jau popularitāti iemantojošos pasākumus autošova trasē, reklamēt tos, kā arī turpmāk pieejamos atpūtas un tūrisma pakalpojumus jaunveidojamā atpūtas centrā. Pašvaldībai ir lielākas iespējas sadarboties ar rajona tūrismu atbalstošajām institūcijām, tūrisma operatoriem, kā arī pārstāvēt savu pilsētu tūrisma gadatirgos. Pašvaldībai ir liela loma arī potenciālo auditoriju noteikšanā. Piemēram, ņemot vērā to, ka vienīgā pilsētas sasaiste ar asfaltbetona ceļu ir ar Daugavpili, iespējams, ka tur varētu atrasties arī nozīmīgs skaits klientu, gan pasākumu apmeklētāju auto šova trasē, gan topošā atpūtas centra apmeklētāju.

Jāņem vērā, ka veiksmīgas projekta realizācijas gadījumā tas varētu kļūt par nozīmīgu objektu ne tikai pilsētas vizuālajā tēlā, bet arī ekonomiskās attīstības veicināšanas kontekstā, tāpēc pašvaldība varētu izvērtēt iespēju atbalstīt projekta realizāciju, attīstot infrastruktūras objektus dotajā pilsētas daļā (ielas, komunikācijas utt.).

Ja tiek vērtētas pašvaldības iespējas industriālās teritorijas attīstībai kopumā, tad par lietderīgāko tiek atzīts:

1. Pakalpojumu centra attīstība gaidāmās novadu reformas kontekstā;
2. Esošo nozaru (*kokapstrāde, kūdras ražošana, lauksaimniecība un mežsaimniecība*) atbalsts;
3. Tūrisma, atpūtas nozares attīstība.

¹ Jēkabpils attīstības programma 2004.-2011. gadam

² Skatīt attīstības programmas 4. sadaļu